

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Kfv.IV.37.104/2019/9.

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Kiss Árpád
Lajos előadó bíró,
Dr. Horváth Tamás bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Dancsné dr. Simon Mária
ügyvéd

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: Dr. Nagy Erika Katalin kamarai jogtanácsos

A per tárgya: hadigondozási ügyben hozott közigazgatási határozat
bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: a Debreceni Közigazgatási
és Munkaügyi Bíróság 18.K.28.127/2018/11. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
18.K.28.127/2018/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes volt hadigymolt összegű térítése és járadék megállapítása iránti kérelmeket terjesztett elő az édesapja, néhai K.J. hadirokkantságára alapítottan a alperes Jászapáti Járási

Hivatala (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) előtt. Kérelméhez csatolta azon nyilatkozatát, mely szerint a volt hadigymoltkénti igényjogosultságát és az annak alapján megállapított pénzellátást 1944. december 22. követően politikai okból elő sem terjesztette, egyösszegű térítésben pedig nem részesült. Nyilatkozatában előadta, hogy édesapja, néhai K. J. 1994. május 18. napján hunyt el, katonai szolgálata következtében pedig maradandó egészségkárosodást szenvedett, lelkileg és testileg is kihatott életére a háborúban elszenvedett pszichikai terhelés, melynek eredményeként mozgásszervi és ízületi betegségek alakultak ki nála. A háború kapcsán elszenvedett sérülései, megpróbáltatásai vezettek nagy valószínűséggel halálához. A felperes kérelméhez csatolta a nyugdíjfolyósító igazolását, valamint bankszámlakivonatát, születési anyakönyvi kivonatát, édesapja katonakönyvének másolatát és halotti anyakönyvi kivonatát. Édesapja katonakönyvének bejegyzése szerint néhai K.J. 1944. február 02-től 1945. február 11-ig szolgált a Budapesti 206/4 számú légvédelmi ágyús ütegnél, mint lövegirányító.

- [2] A felperes kérelméhez édesapja egészségi állapotára, hadirokkantságára vonatkozó orvosi dokumentumokat nem csatolt sem a katonai szolgálat alatti, sem az azt követő időszakra, amely munkaképesség-csökkenését, hadi eredetű rokkantságát igazolta volna. Néhai K. J-re vonatkozóan hadigondozotti előzmény a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóság nyilvántartásában nem szerepel.
- [3] Az elsőfokú hatóság a JN-01/HGY/02831-10/2018. és a JN-01/HGY/02832-6/2018. számú határozataiban a felperes egyösszegű térítés megállapítása iránti kérelmét, illetve a volt hadigymolt járadék megállapítása iránti kérelmét elutasította. Határozatainak indokolása szerint a kérelmező hadigymolti minősége nem állapítható meg, mert K. J. hadirokkanttá válását okiratokkal, vagy egyéb hitelt érdemlő módon nem tudta igazolni.
- [4] Az elsőfokú határozattal szemben előterjesztett fellebbezéséhez a felperes csatolta a Pest Megyei Kormányhivatal PE/040/02257-2/2018. számú, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Mezőkövesdi Járási Hivatal BO-07/HA/038412/2018. számú döntéseit, melyek szerint testvérei, K. B. és K. F. J. részére édesapjuk jogán megállapításra került a volt hadigymoltakat megillető rendszeres havi járadékra való jogosultság, ahogy harmadik testvérük K. L. részére is megállapította a jogosultságot Budapest Főváros Kormányhivatalának XIII. Kerületi Hivatala. Kifejtette, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 323. §-a szerint a csatolt döntések közokiratok, melyek tartalmát ellenkező bizonyításig valódinak kell tekinteni.

- [5] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2018. szeptember 25. napján kelt JN/23/00858-2/2018. számú határozatában az elsőfokú határozatokat helybenhagyta. Az alperesi határozatnak a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Hdt.) 1. és 2. §-ára, 3. § (1) és (3) bekezdésére, 4. §-ára, 7/A. § (2) bekezdésére, 10. § (1) bekezdésére, 15/A. §-ára, valamint 26. § (4) bekezdésére alapított indokolása szerint a felperes édesapjának hadi eredetű halála, hadi eredetű fogyatkozása, illetve egészségkárosodása az eljárás során sem a felperes által becsatolt okiratok, sem az eljárás során megkeresett szervek iratkutatásai alapján nem nyert hitel érdemlő bizonyítást. A Hdt. 7/A. §-a egyértelműen rendelkezik arról, hogy ki minősül volt hadigyámoltnak: akit szülője hadirokkantsága miatt hadigondozásba vettek, vagy aki okirattal bizonyítja, hogy valamelyik szülője hadirokkanttá vált. A felperes által okirattal igazolt hadifogság ténye önmagában nem alapozza meg a volt hadigyámolti jogállást. A hadirokkantság megállapítása rehabilitációs szerv által személyes vizsgálat alapján történik. Ilyen vizsgálat hiányában a rokkantság nem bizonyított. A Hdt. 10. § (1) bekezdése és 15/A. §-a nem ad mentességet a hadigyámolti jogállást megalapozó hadirokkantság tényének bizonyítása alól. A hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény végrehajtásáról szóló 113/1994. (VIII. 31.) számú Kormányrendelet (a továbbiakban: Vhr.) 4. § (1) bekezdése alapján sem fogadható el a hadi eredetű fogyatkozás igazolására a kérelmező vagy tanúk nyilatkozata.

A felperes keresete és az alperes védekezése

- [6] A felperes az alperes határozatával szemben keresettel élt, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a Hdt. 15/A. §-ában meghatározott havi rendszeres járadék és a Hdt. 10. § (1) bekezdésében biztosított egyösszegű térítés megállapítását kérte. Másodlagosan az alperes határozatának elsőfokú határozatokra is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú közigazgatási szerv új eljárásra kötelezését indítványozta azzal az iránymutatással, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a hatóság állapítsa meg az igényjogosultságát. Hivatkozott a testvérei ügyében született döntésekre, illetve a Kúria eseti döntésére, melyben úgy foglalt állást, hogy a jogbiztonságra való tekintettel, amennyiben pozitív döntés születik az egyik testvér esetében, úgy a másik esetében is ilyen döntést kell hozni azonos tényállás mellett. Akként nyilatkozott, hogy további okiratokat beszerezni nem tud, ezért a már benyújtott dokumentumok megfelelő értékelését kérte. A keresetében utalt arra, hogy a testvérei ügyében csatolt döntéseknek a tartalmát az ellenkező bizonyításáig valódinak kell elfogadni a Pp. 323. § (2) bekezdése alapján, így eljárásában mind az alperes, mind pedig az elsőfokú szerv megsértette a közokiratokra vonatkozó rendelkezést, valamint a hatóságok eljárásukban az Ákr. 62. § (2) bekezdésében foglaltakat tévesen

értelmezték. A jogsérelem körében a felperes utalt az Ákr. 64.§ (1) bekezdésének, a Vhr. 4.§ (1) bekezdésének, valamint a Hdt. 26.§ (4) bekezdésének megsértésére is.

- [7] Az alperes a védiratában - a határozati indokok alapján - a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [8] A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 18.K.28.127/2018/11. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Az ítélete indokolásban felhívta a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (1) bekezdését, a Hdt. 7/A. § (2) bekezdését, 10. § (1) és (2) bekezdését, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (2) bekezdését. Rögzítette, hogy a Hdt. 7/A. § (2) bekezdés b) pontjában a jogalkotó a volt hadigymolti minőség megállapításához okirati bizonyítást írt elő.
- [9] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes édesapjának, néhai K. J-fnek a lövegirányító feladatok teljesítésével összefüggő katonai szolgálata a ..sorszámú katonakönyv adatai, az 1944. május 23-án kelt tábori postai levelezőlap, valamint csatolt levelek alapján igazoltnak volt tekinthető, ezen körülményt eljárásában az alperes sem vitatta. A jelenlegi jogszabályi környezetben azonban az orvosi szakkérdésnek minősített, rokkantsággal kapcsolatos tényeket sem a felperesi nyilatkozat, sem tanúvallomás nem pótolhatta, ez pedig sem a Hdt. 26.§ (4) bekezdésének, sem a Vhr. 4.§ (1) bekezdésének rendelkezéseiből nem vezethető le.
- [10] Kifejtette továbbá, hogy az igényjogosultság alapjául szolgáló hadieredetű fogyatkozást és az általa okozott egészségkárosodás mértékének vizsgálatát rehabilitációs szakértői szervhez telepítő Hdt. 3.§ (3) bekezdése jelen ügy kapcsán nem alkalmazandó, így az alperes erre való hivatkozása nem volt elfogadható, mivel ez a rendelkezés a hadirokkantak járadékosztályba sorolásával kapcsolatos, így tehát a rehabilitációs szakértői szerv arra jogosult, hogy a hadieredetű sérülés, fogyatkozás esetén a rendelkezésre álló adatokból a járadékosztályba sorolás, azaz az egészségkárosodás mértékének meghatározását végezze. A járadékosztályba sorolás az egyösszegű térítés kapcsán azonban a Hdt. 10.§ (2) bekezdése szerint csak a hadirokkant, valamint a hadiözveggy részére megállapításra kerülő térítésnél értékelendő, a volt hadigymolt családtag esetén relevanciával nem bírt.

- [11] Az elsőfokú bíróság a felperes által csatolt határozatokra tekintettel rámutatott, hogy a hatáskörében és illetékességi területén eljáró hatóságot más hatóság döntése - az érintett ügyre vonatkozó tények figyelembevételére vonatkozó kötelezettségből is fakadóan - nem köti. A közigazgatási hatóságnak az előtte folyamatban lévő egyedi ügyeket kell elbírálnia, így az ügy eldöntése szempontjából nem bír jelentőséggel, hogy más illetékességi területű közigazgatási hatóság hasonló tényállás mellett milyen döntést hozott.
- [12] A felperes által csatolt okiratok (szülői levelezés) értékelése kapcsán pedig megjegyezte, hogy attól, hogy a fél, vagy más személy nyilatkozatát okiratba foglalják, az még nem minősül a Hdt. 7/A. § alkalmazása szempontjából okiratnak. Az okirati bizonyítéknak ugyanis nem csupán formai szempontból kell megfelelnie az okiratokkal szemben támasztott követelményeknek, hanem tartalmát illetően is. Az okiratba foglalt tényállításnak olyantól kell származnia, aki arra kompetenciával rendelkezik és az okiratnak abból a célból kell készülnie, hogy azzal a jövőben bizonyítani lehessen a benne foglalt adatot, körülményt, állapotot, jogot vagy kötelezettséget.
- [13] A jogerős ítélet szerint az a tény, hogy más hatósági eljárásban azonos tényállás mellett a jogszabály téves értelmezése folytán az egyébként szintén elutasítandó, megalapozatlan kérelemnek helyt adnak, nem járhat azzal a következménnyel, hogy a közigazgatási szervek vagy a bíróság a jogszabály előírásai ellenében, téves joggyakorlatot kialakítva és szentesítve, megalapozatlan igénynek adjon helyt. Így foglalt állást a Kúria jogelődje a Legfelsőbb Bíróság is - egyébként szintén nem kötelezően alkalmazandó módon - a Kf. V. 39.381/2001/5., a Kf. V. 39.407/2001/4. Kfv. IV.37.292/2004/6. sorszámú eseti döntéseiben. Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése alapján kötelezően alkalmazandó viszont - a jelen ügygel analóg tárgyat érintően - az élet elvesztéséért járó kárpótlás megállapításáról és az ügyfélegyenlőség alapelveinek érvényesüléséről szóló 1/2002. közigazgatási jogegységi határozat, amely a perbelivel teljesen megegyező jogalkalmazási anomália esetén született és mondta ki azt, hogy az ügyfélegyenlőség (a törvény előtti egyenlőség) elvének érvényesülése nem járhat azzal a következménnyel, hogy a jogalkalmazó korábbi téves jogértelmezésen alapuló gyakorlatát ne változtathassa meg. A jogegységi határozat IV. 2. pontja szerint: „Az a tény, hogy a kárpótlásra jogosító jogcím igazolása nélkül egyes esetekben (azonos családon belül) kárpótlás megállapítására került sor, nem járhat azzal a következménnyel, hogy a későbbiekben is kárpótlást kelljen megállapítani az azt megalapozó sérelem és jogosultság igazolásának hiányában.”

- [14] Az elsőfokú bíróság egyetértett az alperessel abban a kérdésben is, hogy a felperes nem tartozik abba a személyi körbe, aki a kérelmét előterjeszthette volna, mert nem tudta igazolni édesapja hadirokkantságán alapuló volt hadigymolt jogállását. Megjegyezte, hogy éppen a felperes perben tett azon nyilatkozata szerinti gyakorlat - mely szerint a hatóságoknak csak a kérelmet pozitívan elbíráló döntéseknél kell figyelembe venniük a más hatóság által hozott döntést, így például a testvéreit elutasító hatósági döntés nem szolgálhatott volna alapul a jelen ügy kapcsán - eredményezhetne bizonytalanságot és lenne a józan ésszel ellentétes, így ezt elkerülendő a hatóságoknak mindenkor a jogszerűség mércéjét kell eljárásukban szem előtt tartva, az ügy egyedi sajátosságait és jellemzőit, tényállását feltárva döntést hozni.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [15] Az ügyben az felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Hivatkozása szerint a jogerős ítélet ellentétes a Hdt. 26. § (4) bekezdésével, a 2. § g) és h) pontjával, a 15/A. § d) pontjával, a 10. § (1) bekezdésével, az Ákr. 64. § (1) bekezdésével, a Kp. 78. § (2) bekezdésével, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 323. § (3) bekezdés b) pontjával, az Alaptörvény 28. cikkével, és a Kúria Kfv.III.37.029/2017/4. számú ítéletében foglaltakkal.
- [16] Előadta, hogy a jogerős ítéletben foglalt jogértelmezés téves, keresete nem került teljes körűen elbírálásra. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete és jegyzőkönyve egymással ellentétes, az ítélet indokolása hiányos. A felperes a tárgyaláson ugyanis nem állított olyat sosem, hogy a hatóságoknak csak a kérelmet pozitívan elbíráló döntéseknél kell figyelembe venniük, a testvérek határozatait csak a jogbiztonság sérelme miatt kerültek csatolásra. A felperes szerint továbbá az ítélet nem tartalmaz indokolást a Hdt. 2. § h) pontjában meghatározott, hadigondozásra való jogosultságot megalapozó „veszteség” kapcsán, az ítélet a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdésébe ütközően jogszabálysértő.
- [17] A felperes kifogásolta, hogy a bíróság nem adta magyarázatát annak, hogy a Hdt. 2. § h) pontjában meghatározott „veszteség” mely okból nem minősül hadi eredetűnek. Továbbá mi az indoka annak, hogy a Hdt. 2. § g) pontja szerinti fogyatkozást tekintette elsősorban hadieredetűnek. E körben hivatkozott a Kúria Kfv.III.37.029/2017/4. számú ítéletére. Kifejtette, hogy nem következik a Hdt. 2. § g)

pontjából az, hogy a tények „más egyéb hitelt érdemlő módon” történő bizonyítása kizárólag a katonai szolgálatra és a Hdt. 2. § d) pontjában foglaltakra vonatkozna, ezért a bíróság érdemi indokolás nélkül megszorítóan alkalmazta a Hdt. 26. § (4) bekezdését. Álláspontja szerint a Hdt. 7/A. § (2) bekezdéséből levezethető, hogy volt hadigyámoltnak nem kizárólagosan az a személy tekinthető, akinek szülője hadirokkantsága korabeli hatóság által megállapításra került. A hatóság és a bíróság olyan bizonyítékot hiányol, amelynek beszerzése több mint 70 év távlatából rendszerszintű nehézségekbe ütközik. Hivatkozott a Hdt. módosítása kapcsán a 15/A. §-hoz fűzött törvényi indokolásra, melynek értelmében minden 1949. január 1. előtti veszteség megalapozza a volt hadiárvak, volt hadigondozott családtagok és volt hadigyámoltak hadigondozását. Az elszenvedett veszteség édesapja okirattal igazolta hadifogsága és annak következtében elszenvedett testi és lelki sérülése, mely önmagában megalapozza a volt hadigyámoltkénti jogosultságát. Álláspontja szerint ehhez nem szükséges igazolnia édesapja hadirokkanti minőségét a Hdt. 2. § h) pontja alapján. Ezen jogszabályhely lehetőséget ad azon személyek számára is járadék megállapítására, akik a korabeli hatóság elé politikai okból nem terjesztettek elő kérelmet. A Hdt. 26. § (4) bekezdése alapján helye van az egyes tények nyilatkozási bizonyításának, e rendelkezés álláspontja szerint egykori szolgálati, katonai, kórházi iratok hiányában is lehetővé teszi a jogosultság hadi eredetének más hitelt érdemlő igazolását.

- [18] Hivatkozott a négy testvére ügyében hozott hadigondozási pénzellátásra jogosító határozatokra, melyekben az eljáró hatóságok ugyanezen nyilatkozat és tanúvallomások alapján állapították meg a havi járadékra és egyösszegű térítésre vonatkozó jogosultságot. Mindezt figyelmen kívül hagyta a bíróság a kötelezően alkalmazandó jogegységi határozatra hivatkozva. Jogi álláspontja szerint az 1/2002. Közigazgatási jogegységi határozat nem a perbelivel megegyező jogalkalmazási anomáliáról szól, mert jelen perben nincs arról szó, hogy ugyanazon közigazgatási szerv változtatta volna meg utóbb korábbi téves jogalkalmazói gyakorlatát. A testvérei ügyében eljáró hatóságok más-más megyében, ugyanazon időszakra, ugyanazon tények és bizonyítékok alapján állapították meg testvérei jogosultságát. Ezek a határozatok, mint közokiratok álláspontja szerint a Pp. 323. § (3) bekezdése alapján teljes bizonyító erővel bírnak. Az alperes és a bíróság figyelmen kívül hagyta az abban foglalt tényeket annak ellenére, hogy az alperes nem bizonyította a közokiratban foglaltak valótlanosságát. Ezzel szemben a kérelméhez valamennyi jogszabály által megkívánt mellékletet, nyilatkozatot csatolt, közokirattal és magánokiratokkal, tanúvallomással, eredeti katonakönyvvvel, korabeli levelezésekkel igazolta jogosultsága hadi eredetét. Végezetül utalt az Alaptörvény 28. cikkére, kifejtve, hogy a józan észnek ellentmond az a tény, hogy az édesapjuk után járó igényjogosultság tekintetében a hatóságok indokolatlan

megkülönböztetést alkalmaztak a testvérek ügyeiben. A Hdt. preambuluma szerint a jogalkotó célja az volt, hogy a hadi eredetű veszteségek miatt törvényben biztosított támogatási formákkal gondoskodjon a hozzátartozókról, azonban a bizonyítás nehézségei miatt elfogadja a nyilatkozatokat is, összhangban az Ákr. 64. § (1) bekezdésében foglaltakkal.

- [19] A felperes az eljárás során csatolt nyilatkozatában kifejtette, hogy tudomással bír arról, hogy a jogalkalmazó szervek gyakorlata megváltozott annak ellenére, hogy a jogszabály változatlan maradt. Az édesapjának nyolc gyermeke közül azonos tények és bizonyítékok alapján négy fia megkapta az ellátást, míg a leánygyermekei nem, pedig ők voltak azok, akik az apjukat 10 évig ápolták. A jogerős ítélet hatályában való fenntartása mind a jogbiztonság, mind az Alaptörvény XV. cikke szerinti jogegyenlőség megsértését eredményezné. Hivatkozott továbbá arra, hogy az eljárásban csatolt bizonyítékok között a felperes édesapja által saját kézzel írt levelek is szerepeltek, amelyek a hadi eredetű fogyatkozását alátámasztották.
- [20] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [21] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozatlan.
- [22] A Kúria Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálja felül.
- [23] A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, az alkalmazandó jogszabályokat pontosan meghatározta és azokból helyes következtetésre jutott, mellyel a Kúria is egyetértett.
- [24] A felülvizsgálati bíróság elsőként abban a kérdésben foglalt állást, hogy a volt hadigyámolti jogállásra alapított rendszeres havi járadék és egyösszegű térítés megállapítása iránti kérelem elbírálása során kötelező érvényű-e a más hatóságoknak a felperes testvérei ügyében - ugyanazon szülőre alapítottan - hozott volt hadigyámolti járadékot megállapító határozata. Elöljáróban rögzíti a Kúria, hogy az azonos tényállás mellett hozott korábbi ítéleteiben (Kfv.VI.37.788/2018/7.; Kfv.IV.37.793/2018/7.; Kfv.IV.37.181/2019/7.; Kfv.IV.37.202/2019/5.) kifejtett jogi

állásponttól a jelen ügyben sem kíván eltérni, így azok lényegét – a felülvizsgálati kérelemmel összefüggésben – az alábbiak szerint ismerteti.

- [25] A Kúria a felperes által felhívott döntéssel kapcsolatban a Kfv.VI.37.788/2018/7. számú ítéletben kifejezetten hangsúlyozta, hogy az időközben egységesülő bírói gyakorlatra tekintettel a Kfv.III.37.029/2017/4. számú ítéletben foglalt jogi álláspont meghaladottá vált. A Kúria nem tartja fenn azt a jogi okfejtést, hogy amennyiben a volt hadigyamolti igényjogosultság és járadék megállapítása iránti eljáráshoz kapcsolódóan az egyik ügyében egy másik hatóság a kérelemnek helyt adott, akkor ezen döntésre tekintettel a többi testvér igény- és járadékra jogosultságát is meg kell állapítani. A Kúria a hivatkozott korábbi határozataiban elvi tartalomként rögzítette, hogy a volt hadigyamolti igény- és járadék jogosultság megállapítása iránti kérelem elbírálása során a hatóság nem alapíthatja döntését egy másik hatóságnak a kérelmező testvére ügyében hozott határozatára. Így a jelen ügyben sem alapozza meg a felperesi kérelem teljesítését önmagában az a körülmény, hogy négy testvére ügyében az igény- és járadék jogosultságot több megyei hatóság már elismerte.
- [26] A más ügyben hozott határozatok közokiratként történő értékelésével kapcsolatban a Kúria utalva a Kfv.II.37.184/2019/5. számú döntésében foglaltakra kiemeli, hogy más hatóság azonos személy hadieredetű fogvatkozásával kapcsolatos döntése a tényállási elemek részét képezheti, azonban jogi kötőerőt nem jelent, mivel a közigazgatási eljárások olyan egyedi eljárások, amelyekben a hatóság jogosult és egyben köteles önálló ténybelileg és jogilag megalapozott döntést hozni. Önmagában az a tény, hogy egy másik székhelyű hatóság a felperes testvérei kérelmének helyt adott, nem jelentheti azt, hogy a felperes kérelmét is pozitívan kell elbírálni. A hadigyamolti ügyben tehát a bíróság nem alapíthatja a döntését másik illetékességű hatóságoknak a felperes testvérei ügyében hozott döntéseire.
- [27] A kifejtettekből következik, hogy a testvérek ügyében hozott határozatok sem ügydöntő jelentőséggel nem bírhattak, sem azok felülvizsgálata nem történhetett meg jelen eljárásban. A felperes hivatkozásaira tekintettel a Kúria rámutat, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy más közigazgatási határozathoz való kötöttség nem eredményezne jogbiztonságot. Az ilyen kötöttség ugyanis arra vezethetne, hogy – mint ami jelen perben is fennállt – a hatóságot ellentétes tartalmú közigazgatási határozatok kötnék. Ahogyan arra a felperes is utalt a nyolc testvérből ugyanazon okiratok és nyilatkozatok alapján 4-4 ellentétes tartalmú határozat született, melyek közül a kérelmezők számára kedvező tartalmúakkal szemben jogorvoslati kérelem benyújtásra nem került, a kedvezőtlen tartalmúakat pedig a bíróság

jogszerűnek találta. A felperes által hivatkozott jegyzőkönyv és ítélet közötti eltérésnek jelentősége nem volt, a bíróság a felperesi nyilatkozatot nem a tényállás alapjaként, hanem csupán példaként emelte ki, arra sem az ítéleti tényállását, sem a jogi indokolását nem alapította.

- [28] A Kúria megállapította, hogy a felperes által irányadónak tekintett Kfv.III.37.029/2017/4. számú ítélet úgy fogalmaz, hogy „Végül helytállóan utalt a bíróság arra is, hogy <<ezt a nyilatkozatot fogadta el a társhatóság, ennek alapján állapította meg a felperes testvérének jogosultságát. A kereset elutasítása ennek tükrében teljes bizonytalanságot eredményezne. Az ugyanis azt jelentené, hogy azonos okiratok alapján az egyik azonos hatáskörű, de máshol illetékes hatóság elfogadja a másik pedig nem a két testvér hadigyámolti járadékra való jogosultságát>>.” Megállapítható tehát, hogy a Kúria az elsőfokú bíróság döntésére utal, nem tartalmaz jogszabályra hivatkozást, így azt a Kúria jelen ügyben nem tekintette - a korábbiakban felhívott, egységes gyakorlatot tükröző döntésekkel szemben - olyan határozatnak, amely jogkérdésben a Kúria állást foglalt és amelytől való eltérés csak a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 32. § (1) bekezdés b) pontja alapján, jogegységi eljárás lefolytatása útján lenne lehetséges.
- [29] A Kúria a fentiekén túl, az ügy érdemét illetően abban a kérdésben foglalt állást, hogy mely feltételek együttes fennállása szükséges a volt hadigyámoltkénti jogállásra alapított egyszeri térítés és havi rendszeres járadék megállapításához és ehhez kapcsolódóan a kérelmezőnek milyen terjedelmű bizonyítási kötelezettsége áll fenn.
- [30] Az Ákr. 62. §-nak (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy törvény vagy kormányrendelet közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján, meghatározott ügyekben kötelezővé teheti valamely okirat vagy más irat bizonyítási eszközként történő alkalmazását. Ennek alapján megállapítható, hogy az eljárás során kötött bizonyítás érvényesül, azaz abban az esetben ha a Hdt. 7/A. § (2) bekezdés a) pontja nem érvényesül, a b) pont alapján a jogosultság akkor állapítható meg, ha okirattal bizonyítást nyer, hogy valamelyik szülő hadirokkanttá vált, a gyermek meghatározott életkorának betöltése előtt.
- [31] A Vhr. 1. §-ának (1) bekezdése szerint a hadigondozási igényjogosultság megállapítása iránti eljárás kérelemre indul. Ennek során a kérelmezőnek kell bizonyítani a fogvatkozás, illetve a halál hadi eredetét, tehát a hatósági eljárásban a kérelmezőt, azaz a felperest terhelte annak a bizonyítása, hogy az édesapja egészségkárosodása hadi eredetűnek minősült.
- [32] A Kúria a fentiek szerint megállapította, hogy a jelen eljárásban kötött bizonyítás érvényesült, azaz a felperesnek az édesapja

fogyatkozásának hadi eredetét okirattal kellett volna igazolnia. Az alperes helytálló következtetést vont le arra vonatkozóan, hogy a bizonyítatlanság tényét a bizonyításra kötelezett fél, azaz jelen esetben a felperes volt köteles - kérelmének elutasítása formájában - viselni. Helyesen utalt továbbá arra, hogy a Hdt. 7/A. § (2) bekezdése egyértelműen kimondja, hogy a szülő hadirokkantsága alapozza meg a volt hadigymolti jogállást, a hadifogság tényének igazolása önmagában nem elegendő.

[33] A Kúria osztotta az elsőfokú bíróságnak azon álláspontját, mely szerint a szülő hadirokkantságát az eljárás során mindenképpen igazolni kell, ettől eltekinteni nem lehet, méltányosság gyakorlására törvény nem ad lehetőséget. A jogerős ítélet helytállóan utalt arra is, hogy az Ákr. felperes által hivatkozott szakaszai általánosságában szabályozzák a tényállás tisztázása érdekében figyelembe vehető bizonyítékokat. A Hdt. és a Vhr. azonban speciális szabályként szabályozza a hadigondozással kapcsolatos eljárások során figyelembe vehető bizonyítékokat, így ezen jogszabályok által megkövetelt okirati bizonyítékoktól a hatóság sem tekinthetett el. Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy figyelemmel arra, hogy az eljárásban kötött bizonyítási rend érvényesült, a felperes ezen bizonyítási rend szerinti, szigorú bizonyítási kötelezettségének a becsatolt iratokkal eleget tenni nem tudott.

[34] Egyetértett a Kúria azzal az ítéleti megállapítással is, hogy attól, hogy a fél, vagy más személy nyilatkozatát okiratba foglalják, az még nem minősül a Hdt. 7/A. § alkalmazása szempontjából okiratnak. Az okirati bizonyítéknak ugyanis nem csupán formai szempontból kell megfelelnie az okiratokkal szemben támasztott követelményeknek, hanem tartalmát illetően is. Az okiratba foglalt tényállításnak olyantól kell származnia, aki arra kompetenciával rendelkezik és az okiratnak abból a célból kell készülnie, hogy azzal a jövőben bizonyítani lehessen a benne foglalt adatot, körülményt, állapotot, jogot vagy kötelezettséget. Ez az értelmezés feleltethető meg ugyanis korábban kifejtettek szerinti magasabb szintű bizonyítási kötelezettségnek, amelyet a jogalkotó a Hdt. rendelkezései közt előírt. Ezt támasztja alá a Hdt. 26.§ (4) bekezdése is, ami szerint a jogosultság hadi eredetét egykorú szolgálati, katonai, kórházi iratokkal és hatósági igazolásokkal, ezek hiányában más hitelt érdemlő módon kell igazolni. Tehát amely okirat nem egykorú szolgálati, katonai, kórházi irat, vagy hatósági igazolás, annak hitelt érdemlőnek kell lennie egyúttal.

[35] A Kúria ítélezési gyakorlata egységes abban a kérdésben, hogy hitelt érdemlőnek az olyan adat minősül, amely ellenőrizhető, egyértelműen azonosítható, valóságtartalma kellően alátámasztott, tartalmánál, jellegénél fogva más adatokkal is egybevetve alkalmas

a vele igazolni kívánt konkrét tény kétséget kizáró bizonyítására. (Kfv.VI.35.067/2014/7., Kfv.I.35.379/2012/4., Kfv.I.35.094/2019/5.) A felperes által bemutatott okiratok, a szülői levelezés bár egykorú volt, hitelt érdemlőnek nem minősült, nem volt ellenőrizhető, a tartalma más adatokkal nem volt összevethető, nem volt alkalmas a vele igazolni kívánt konkrét tény kétséget kizáró bizonyítására.

- [36] Végezetül a Kúria hangsúlyozza, hogy sem az eljáró hatóságok, sem az elsőfokú bíróság, sem a felülvizsgálati bíróság nem vitatja, hogy a felperes édesapja a hivatkozott időszakban katonai szolgálatot teljesített, és hogy a II. világháború ideje alatt végzett e katonai szolgálat önmagában lelki és fizikai veszteséggel járt mind a szolgálatot teljesítő, mind az otthon maradt családtagok számára. A jogalkotó azonban az ezen veszteséget elszenvedőkről való gondoskodást – a Hdt. preambulumból is kiolvashatóan – a nemzetgazdaság korlátozott teherbíró képességére is figyelemmel akként szabályozta, hogy a felperesi kérelemmel érintett jogosultságot – a szülő által teljesített katonai szolgálat tényén túli – feltételekhez és e feltételek fennállásának fent ismertetettek szerinti igazolásához kötötte. Ez utóbbi igazolási kötelezettség teljesítésének megítélése tekintetében méltányossági jogkört sem az eljáró hatóságok, sem a bíróságok nem gyakorolhattak.
- [37] A Kúria a fentiekre tekintettel a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [38] A felperes a felülvizsgálati kérelme tárgyaláson történő elbírálását kérte a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése alapján. A Kormány 40/2020. (III. 11.) Korm. rendeletével veszélyhelyzetet hirdetett ki. Az Országgyűlés megalkotta a koronavírus elleni védekezésről szóló 2020. évi XII. törvényt. A veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 41. § (1) bekezdése kimondja, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt a bíróság tárgyaláson kívül jár el, a 41. § (5) bekezdés alapján ezért a Kúria az ítéletet tárgyaláson kívül eljárva hozta meg.
- [39] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében úgy nyilatkozott, hogy perköltség iránti igénye nincs, ezért a Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó a Pp. 82. § (3) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárási költség megállapítását mellőzte.

[40] A Hdt. 27. § (2) bekezdése alapján a hadigondozotti jogosultságok megállapításával, illetőleg elbírálásával kapcsolatos minden bírósági eljárás tárgyi illetékmentes.

[41] Az ítélet ellen a Kp. 116. § d) pontjára figyelemmel nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2020. június 2.

**Dr. Balogh Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Árpád Lajos s.k.
előadó bíró, Dr. Horváth Tamás s.k. bíró**